

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการของครอบครัวที่มีผู้ป่วยโรคหอบหืดด้วยผู้ป่วย
โรงพยาบาลบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

น้ำเพชร มาตาชนก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ น้ำเพชร มาตายนก ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีรัตน์ ภาณุรูป)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ประสพกิตติคุณ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กมลลาภ รัตนสังขธรรม)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีรัตน์ ภาณุรูป)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 25 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2550

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2549

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีรัตน์ ภาครูป ซึ่งเป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้องตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและให้กำลังใจจนวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ เสียสละอันมีค่าของท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้และขอขอบพระคุณ แพทย์หญิง สิริพรรณ มหาแก้ว อาจารย์แพทย์โรงพยาบาลสมุทรปราการที่กรุณาให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาของโรคหอบหืดในวัยผู้ใหญ่และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ประสภกิจติคุณ ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลและเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน งานผู้ป่วยนอกและงานผู้ป่วยในของโรงพยาบาลบางพลีที่เอื้ออำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย และขอขอบพระคุณศูนย์คอมพิวเตอร์ โรงพยาบาลบางพลีที่ให้ข้อมูลด้านสถิติที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ป่วยโรคหอบหืดทุกท่านที่เข้าร่วมการวิจัยและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่หนูแดง แซ่ก๊วย ที่ดูแล เข้าใจและเป็นกำลังใจตลอดมา คุณพ่ออึ้ง แซ่ตันและคุณอาฉัตรชัย มาตาชนกที่ล่วงลับไปแล้วที่ปลูกฝังนิสัยใฝ่ศึกษาและเพื่อน นิสิตปริญญาโทตลอดจนทุกท่านที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถผ่านอุปสรรคทั้งหลายมาได้ด้วยจิตใจประสบความสำเร็จ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

น้ำเพชร มาตาชนก

47921780: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว)

คำสำคัญ: การจัดการของครอบครัว/ ผู้ป่วยโรคหอบหืดด้วยผู้ใหญ่/ การสนับสนุนจากครอบครัว/
การสื่อสารในครอบครัว

น้ำเพชร มาตาชนก: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการของครอบครัวที่มีผู้ป่วยโรคหอบหืดด้วยผู้ใหญ่ โรงพยาบาลบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ (FACTORS INFLUENCING FAMILY MANAGEMENT IN FAMILIES WITH ADULT ASTHMATIC DISEASE IN BANGPHLI HOSPITAL SAMUT PRAKARN PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: มณีรัตน์ ภาครูป, Ph.D., จินตนา วัชรสินธุ์, Ph.D. 91 หน้า. ปี พ.ศ. 2549.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถร่วมทำนวยการจัดการของครอบครัวผู้ป่วยโรคหอบหืดด้วยผู้ใหญ่ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ป่วยโรคหอบหืดที่มีอายุ 20-59 ปี ของโรงพยาบาลบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 101 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยและครอบครัว แบบสอบถามความรุนแรงของโรค แบบสอบถามการสนับสนุนจากครอบครัว แบบสอบถามการสื่อสารในครอบครัวและแบบสอบถามการจัดการของครอบครัว วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการของครอบครัวที่มีผู้ป่วยโรคหอบหืดด้วยผู้ใหญ่ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่าการจัดการด้านการรักษา ด้านจิตสังคม ด้านบทบาทหน้าที่และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการของครอบครัวผู้ป่วยโรคหอบหืดด้วยผู้ใหญ่ คือ การสนับสนุนจากครอบครัวและการสื่อสารในครอบครัวโดยสามารถร่วมกันทำนวยการจัดการของครอบครัวผู้ป่วยโรคหอบหืดด้วยผู้ใหญ่ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถอธิบายการผันแปรได้ร้อยละ 46 ผลการศึกษานี้เสนอว่าการจัดการของครอบครัวที่มีผู้ป่วยโรคหอบหืดด้วยผู้ใหญ่ควรเน้นที่การส่งเสริมให้มีการสนับสนุนและการสื่อสารที่ดีในครอบครัว

47921780: MAJOR: FAMILY NURSING; M.N.S. (FAMILY NURSING)

KEYWORDS: FAMILY MANAGEMENT/ ADULT ASTHMATIC DISEASE/
FAMILY SUPPORT/ FAMILY COMMUNICATION.

NAMPETCH MATACHANOK: FACTORS INFLUENCING FAMILY
MANAGEMENT IN FAMILIES WITH ADULT ASTHMATIC DISEASE IN BANGPHLI
HOSPITAL SAMUT PRAKARN PROVINCE. THESIS ADVISORS: MANEERAT
PARKTOOP, Ph.D., CHINTANA WACHARASIN, Ph.D. 91 p. 2006.

The purpose of this study was to examine the predicted relationships among types of family, severity of asthma, period of illness, family support, family communication and family management of families with adult asthmatic disease. The sample consisted of 101 asthmatic patients aged 20-59 years in Bangphli Hospital. Five questionnaires; demographic data of patients and families questionnaires, severity of asthma questionnaires, family support questionnaires, family communication, questionnaires, and family management questionnaires were used to collect data. Descriptive statistic including percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis were used for data analysis.

The results showed that total scores of the family management was at the moderate level. Medical psycho-social role function and financial management were at the moderate level. Environment management was at the low level. Two factors; family support and family communication significantly predicted the family management and explained 46% of the variance. The findings suggest that nursing intervention should emphasize promoting family support and family communication.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
โรคหอบหืด.....	8
ผลกระทบของโรคหอบหืดต่อผู้ป่วยและครอบครัว.....	13
การจัดการของครอบครัวที่มีผู้ป่วยโรคหอบหืดด้วยผู้ใหญ่.....	15
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการของครอบครัวที่มีผู้ป่วยโรคหอบหืดด้วยผู้ใหญ่.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	38
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
5 อภิปรายผลและสรุปผลการวิจัย.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผลการวิจัย.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	60
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	76
ภาคผนวก ก.....	77
ภาคผนวก ข.....	79
ภาคผนวก ค.....	83
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	91

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ระดับความรุนแรงของโรคหอบหืด.....	10
2 ระดับอาการกำเริบของผู้ป่วยโรคหอบหืด.....	18
3 การใช้ยาของผู้ป่วยขณะมีอาการกำเริบ.....	21
4 การใช้ยาตามขั้นความรุนแรงของโรคหอบหืด.....	22
5 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยโรคหอบหืดจำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส อาชีพ ความเพียงพอของรายได้ครอบครัว รูปแบบครอบครัว บทบาทของผู้ป่วยในครอบครัวและการสูบบุหรี่.....	43
6 จำนวนร้อยละของผู้ป่วยโรคหอบหืดจำแนกตามอายุ จำนวนปีที่ศึกษา รายได้ ครอบครัว รายจ่ายครอบครัว ระยะเวลาความเจ็บป่วย จำนวนสมาชิกและจำนวนบุตรที่สูบบุหรี่.....	45
7 จำนวนร้อยละของสิ่งกระตุ้นที่ทำให้ผู้ป่วยมีอาการหอบ.....	47
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสนับสนุนจากครอบครัว.....	48
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสื่อสารในครอบครัว.....	49
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการของครอบครัว.....	50
11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แสดงค่าความสัมพันธ์ตัวแปรที่ศึกษา.....	53
12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรทำนายการจัดการของครอบครัว.....	55

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 7

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University